

بِسْمِ تَعَالَى
وزارت صنعت، معدن و تجارت
سازمان توسعه تجارت ایران
معاونت کمکهای تجاری
دفتر توسعه صادرات کالا

حکلیں بازار کشور قزاقستان برای ورود کالاهای ایرانی

تهیه کننده: سمیه ایزدخواه
مهرماه ۱۳۹۴

مجله واردات و صادرات
Import-Export.ir

به کانال تلگرام ما بپیوندید:
@Import_Export

فهرست مطالب

صفحات	موضوع
۲	اطلاعات عمومی کشور قزاقستان
۳-۴	مقدمه
۵-۷.....	روابط تجاری ایران و قزاقستان
۸.....	جدول شماره (۱)
۹	جدول شماره (۲)
۱۰	جدول شماره (۳)
۱۱-۱۲.....	رقبای ایران
۱۳-۱۴.....	راهکارهای پیشنهادی
۱۴-۱۶.....	به قزاقستان چه صادرکنیم؟

اطلاعات عمومی کشور قزاقستان

نام کشور: قزاقستان

پایتخت: آستانه

بزرگترین شهر: آلماتی

زبان رسمی: قزاقی و روسی

نوع حکومت: جمهوری ریاستی

مساحت: ۲۷۲۴۹۰۰ کیلومتر مربع

جمعیت: ۱۸ میلیون نفر

تولید ناخالص داخلی (میلیارد دلار): ۲۱۲

پول رایج: ۱۵۱.۸ تنگه = ۱ دلار

نرخ رشد محصولات صنعتی: ۰.۳ درصد

نرخ تورم: ۶.۷ درصد

پیش شماره تلفن: ۰۰۷

شهرهای مهم: چیمکنت، آلماتی، آکتائو

کشورهای همسایه: روسیه - چین - قرقیزستان - ازبکستان - ترکمنستان

مرز آبی: ۲۳۲ کیلومتر مربع با دریای خزر

مقدمه

کشور قزاقستان با داشتن ۲.۷ میلیون کیلومتر مربع وسعت در رتبه نهم جهان قرار دارد. قزاق ها ۵۱٪، روس ها ۳۴٪، اوکراینی ها ۶٪ و آلمانی ها ۳٪ جمعیت ۱۷ میلیونی قزاقستان را تشکیل می دهند. نیمی از جمعیت این کشور مسلمان و مابقی مسیحی و درصد کمی نیز یهودی هستند. زبان قزاقی و روسی زبان اداری و رسمی قزاقستان است. در سال ۱۹۹۷ پایتخت این کشور به صورت رسمی از آلماتی به آستانه تغییر یافت. واحد پول قزاقستان تنگه می باشد که با در نظر گرفتن رشد اقتصادی و داشتن پشتوانه ذخایر تقریبی ۷۵۰ میلیون دلاری طلا از ثبات نسبی در مقابل ارزهای خارجی برخوردار بوده و نوسانات آن نسبت به ارزهای سایر کشورهای منطقه از نوسانات کمتری برخوردار بوده است. قزاقستان بعنوان "پل اوراسیا" در سال ۲۰۰۶ با رشد تولید ناخالص داخلی (GDP) مواجه شد و پس از روند کاهشی در سال ۲۰۰۹، به تولید ناخالص داخلی ۶ درصد در سال ۲۰۱۳ رسید. بر اساس آمار موجود، جریان سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) این کشور ۱۴ میلیارد دلار و نرخ بیکاری نیز ۵.۴ درصد است. قزاقستان اثرات رکود اقتصادی جهانی را تجربه کرده، سیاست اقتصادی جدید قزاقستان در اواخر نوامبر ۲۰۱۴ اعلام شد که هدف از آن، تقویت اقتصاد از طریق سرمایه گذاری در بخش زیرساخت و استراتژی توسعه "قزاقستان ۲۰۵۰" است. چین و قزاقستان دارای همکاری های متعددی در بخش نفت، گاز و زیرساخت ها هستند. محیط و شرایط کسب و کار در قزاقستان بهبود یافته است؛ در گزارش بانک جهانی، قزاقستان در رتبه ۵۰ جای گرفته است و این کشور به پیشرفت های عمده ای در بخش مجوز ساخت و ساز، ثبت اموال، حل و فصل شاخص های ورشکستگی دست پیدا کرده است. این کشور معافیت های مالیاتی جذابی را برای

سرمایه گذاران خارجی در نظر گرفته است که همه این شاخص ها، محیط را برای استقبال سرمایه گذار خارجی آماده می کنند.

اقتصاد این کشور تا حد زیادی به بخش کشاورزی متکی است. قزاقستان بیشترین تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه را در میان جمهوری های تازه استقلال یافته دارد و از اعضای سازمان همکاری شانگهای است. این کشور از لحاظ منابع زیرزمینی هم بسیار غنی است، از سال ۱۹۹۳ تاکنون بیش از ۴۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری خارجی در این بخش انجام شده است. همچنین تخمین زده می شود که قزاقستان صاحب دومین منابع بزرگ در اورانیوم، کروم، روی و سرب و سومین در منگنز، چهارمین در مس و در مورد زغال سنگ، آهن و طلا نیز در بین ۱۰ کشور اول دنیا قرار می گیرد. و همچنین یازدهمین منابع بزرگ هم در نفت و هم در گاز طبیعی را در اختیار دارد.

روابط تجاری ایران و قزاقستان

جمهوری اسلامی ایران در ۱۶ دسامبر ۱۹۹۱ قزاقستان را به رسمیت شناخت. هرچند دو کشور از همان ابتدای استقلال

قزاقستان تعاملات پراکنده اقتصادی خود را آغاز کردند، اما برگزاری نمایشگاه کالاهای مصرفی جمهوری اسلامی ایران در

آلمانی در سال ۱۹۹۲ نقطه آغازی بر شناسایی زمینه‌های همکاری اقتصادی و تجاری میان دو کشور بود. قزاقستان در

میان کشورهای حوزه «سی‌آی‌اس» رتبه دوم را در ترانزیت کالا از خاک جمهوری اسلامی ایران دارد

طبق آمارهای موجود ایران رتبه ۲۹ در صادرات به قزاقستان را دارا می باشد میزان کل صادرات قزاقستان در سال ۲۰۱۴

به میزان ۷۸.۲ میلیارد دلار می باشد. طبق **جدول شماره (۱)** میزان واردات کشور قزاقستان از جهان براساس آمار

Trademap در سال ۲۰۱۴ حدوداً ۴۱۲۱۲۸۴۰ هزار دلار می باشد. همچنین شرکای تجاری قزاقستان کشورهای روسیه

– اوکراین – آلمان – چین – ایتالیا میباشند

کل واردات قزاقستان در ۶ بخش، صنعت، معدن و محصولات معدنی، شیمیایی، پتروشیمی و سلولزی، کشاورزی، مواد

غذایی و بخش نساجی و صنایع دستی به میزان ۴۱۲۱۲۸۴۰ هزار دلار می باشد.

بخش صنعت با مبلغ ۲۰۶۸۷۲۰۲ هزار دلار بالاترین سهم از واردات کشور و کشاورزی با مبلغ ۱۵۴۹۲۲۹ هزار دلار

پایین ترین سهم از واردات کشور قزاقستان را دارا می باشد.

پس از بخش صنعت بخش های شیمیایی و پتروشیمی، بخش معدن و محصولات معدنی، مواد غذایی، نساجی و صنایع دستی و کشاورزی بترتیب با میزان ۸۸۵۷۴۴۹ هزار دلار و مبلغ ۵۶۴۲۸۴۷ هزار دلار و مبلغ ۲۲۶۲۳۲۶ هزار دلار و ۲۲۱۳۷۸۷ هزار دلار و مبلغ ۱۵۴۹۲۲۹ رتبه های دوم تا پنجم را در رده بندی واردات کشور قزاقستان دارا می باشند.

در همین جدول ما می توانیم مشاهده کنیم که میزان واردات کشور قزاقستان از ایران در ۶ بخش ذکر شده به ترتیب کشاورزی ۳۲۷۰۵ هزار دلار، معدن و محصولات معدنی با ۳۱۴۳۵ هزار دلار، صنعت شیمیایی و پتروشیمی و سلولزی ۱۸۶۳۲ هزار دلار، صنعت با ۷۰۱۲ هزار دلار، نساجی و صنایع دستی ۲۳۹۲ هزار دلار و مواد غذایی ۱۷۶۰ هزار دلار می باشد. (بر اساس آمار ارائه شده از سایت Trademap) اما این آمار بر اساس آمار ارائه شده از سوی گمرک جمهوری اسلامی ایران بشرح ذیل میباشد:

صنعت: ۵۴۱۸ هزار دلار، معدن و محصولات معدنی: ۳۵۷۹۴ هزار دلار، شیمیایی، پتروشیمی و سلولزی: ۴۰۴۹۳، نساجی و صنایع دستی: ۶۰۰۰ هزار دلار، کشاورزی: ۱۳۹۷۲۵، مواد غذایی: ۳۲۴۱ هزار دلار

جدول شماره (۲) نشان دهنده مهمترین سرفصل های واردات کشور قزاقستان در هر یک از ۶ بخش از لحاظ سهم آنها در کل واردات هر بخش می باشد.

براساس این جداول می توانیم به این واقعیت پی ببریم که تجارت با این کشور کدام یک از بخشها و در هر بخش کدام یک از سرفصل ها جهت توسعه تجارت با آن کشور حائز اهمیت می باشد؟

طبق **جدول شماره (۳)** این گزارش فصل های عمده و مهم صادراتی ایران به کشور قزاقستان به ترتیب فصل های ۰۸- ۲۵- ۳۹- ۸۴- ۷۰- ۶۸- ۷۳- ۳۴- ۳۲- ۶۹- ۰۷- ۴۰ می باشند. در حالیکه فصول عمده و مهم وارداتی

قزاقستان از جهان طبق همین جدول به ترتیب فصل های ۸۴ - ۸۷ - ۸۵ - ۷۳ - ۲۷ - ۳۹ - ۳۰ - ۹۰ - ۷۲ - ۸۶ -

۹۴ - ۸۸ می باشند. در فصل هایی از سوی ایران که به کشور قزاقستان صادرات انجام گرفته از تمام ظرفیت و

پتانسیل های صادراتی ایران استفاده نشده است و بعضاً مبالغ صادراتی هر فصل بسیار ناچیز می باشند.

عدم دسترسی مستقیم قزاقستان به آب های آزاد و واقع شدن ایران در مسیر حمل و نقل جنوبی این کشور، همکاری

های حمل و نقلی را از بدو استقلال در اولویت سیاست خارجی کشورمان قرار داده است. ذخایر نفتی قزاقستان قریب به

۳۰ میلیارد بشکه می باشد. قزاقستان با توجه به صادرات یک میلیون بشکه ای نفت و حجم قابل توجه صادرات گاز،

و محدودیت مسیرهای قدیمی صادراتی از طریق روسیه، گرجستان و اوکراین، پس از استقلال به دنبال احیای مسیرهای

جدید بوده است. مسیرهای باکو: جیهان، افغانستان: پاکستان، ایران و چین همواره مورد توجه این کشور قرار داشته است.

با توجه به وجود امکانات لازم و عملیاتی بودن مسیر ایران در تمامی فصول سال، استفاده از مسیر کشورمان عملی تر به

نظر می رسد، هر چند مسیرهای دیگر نیز در صورت وجود امنیت و امکانات برای این کشور مناسب هستند.

میزان واردات قزاقستان از جهان در گروه بندی های زیر (۲۰۱۴)

ردیف	گروه	میزان واردات از کل جهان (هزار دلار) ماخذ: Trade Map	میزان واردات از ایران (هزار دلار) ماخذ: Trade Map	میزان واردات از ایران (هزار دلار) ماخذ: TIS
۱	صنعت	۲۰۶۸۷۲۰۲	۷۰۱۲	۵۴۱۸
۲	معادن و محصولات معدنی	۵۶۴۲۸۴۷	۳۱۴۳۵	۳۵۷۹۴
۳	شیمیایی، پتروشیمی و سلولزی	۸۸۵۷۴۴۹	۱۸۶۳۲	۴۰۴۹۳
۴	نساجی و صنایع دستی	۲۲۱۳۷۸۷	۲۳۹۲	۶۰۰۰
۵	کشاورزی	۱۵۴۹۲۲۹	۳۲۷۰۵	۱۳۹۷۲۵
۶	مواد غذایی	۲۲۶۲۳۲۶	۱۷۶۰	۳۲۴۱
	جمع کل	۴۱۲۱۲۸۴۰	۹۳۹۳۶	۲۳۰۶۷۱

جدول شماره (۲)

فصلهای عمده کالای وارداتی قزاقستان از جهان در گروه بندیهای زیر (۲۰۱۴)

صنعت	(ارزش به هزار دلار)	معادن و محصولات معدنی	(ارزش هزار دلار)	شیمیایی، پتروشیمی و سلولزی	(ارزش به هزار دلار)	کشاورزی	(ارزش به هزار دلار)	مواد غذایی	(ارزش به هزار دلار)	نساجی و فرش دستباف	(ارزش به هزار دلار)
۸۴	۶۸۰۶۷۱۶	۷۳	۲۴۵۸۲۴۳	۲۷	۲۳۰۲۴۴۹	۰۸	۶۰۶۳۴۳	۱۷	۲۴۸۳۹۱	۶۴	۶۳۶۰۵۹
۸۷	۴۳۹۴۳۶۸	۷۲	۱۰۴۳۲۰۶	۳۹	۱۴۸۲۱۳۵	۰۲	۲۵۲۴۵۵	۱۸	۲۱۲۵۲۲	۶۲	۵۲۱۴۳۸
۸۵	۳۹۷۲۰۰۲	۲۶	۵۳۰۹۱۳	۳۰	۱۴۲۰۱۷۷	۰۷	۲۵۱۵۵۴	۱۹	۱۸۸۹۸۸	۶۱	۴۰۱۴۱۶
۸۶	۸۹۰۶۵۸	۶۹	۳۵۹۸۵۸	۴۸	۶۱۳۴۲۴	۰۹	۱۴۲۳۴۷	۲۱	۱۸۲۳۵۹	۶۳	۱۴۵۰۰۱
۸۸	۶۸۲۲۰۵	۷۰	۳۰۴۱۱۲	۳۰	۶۱۳۰۰۳	۱۲	۵۹۰۴۳	۰۴	۱۶۹۸۳۵	۴۲	۱۲۳۱۰۲

جدول شماره (۳)

فصل های مهم وارداتی کشور قزاقستان از جهان (ارزش به هزار دلار)			فصل های مهم صادراتی ایران به کشور قزاقستان (ارزش به هزار دلار)			
میزان واردات	موضوع	فصل	میزان صادرات نسبت به کل صادرات ایران به قزاقستان	موضوع	فصل	رتبه
۶۰۸۰۶۷۱۶	ماشین آلات و وسایل مکانیکی	۸۴	۳۰۹۶۵ ٪۰.۳۲	سایر میوه های سخت پوست	۰۸	۱
۴۳۹۴۳۶۸	وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط آهن	۸۷	۱۵۸۹۳ ٪۱۶.۹	سیمان هیدرولیک	۲۵	۲
۳۹۷۲۰۰۲	ماشین آلات و دستگاههای برقی	۸۵	۹۵۱۱ ٪۱۰.۱	پلیمرهای اتیلن	۳۹	۳
۲۴۵۸۲۴۳	مصنوعات از چدن	۷۳	۵۲۸۸ ٪۵.۶	ماشین آلات و دستگاهها(جداسازی)	۸۴	۴
۲۳۰۲۴۴۹	سوختهای معدنی	۲۷	۴۸۳۸ ٪۵.۱	ظروف شیشه ای	۷۰	۵
۱۴۸۲۱۳۵	مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده	۳۹	۴۰۱۴ ٪۴.۲	سنگ تراش پذیر	۶۸	۶
۱۴۲۰۱۷۷	محصولات داروئی	۳۰	۳۸۰۱ ٪۴	اسکلت فلزی و اجزاء	۷۳	۷
۱۱۱۶۳۸۵	آلات ودستگاههای اپتیک	۹۰	۳۵۴۴ ٪۳.۷	مواد آلی نانسئوا کتیف (غیر از صابون)	۳۴	۸
۱۰۴۳۲۰۶	فلزات معمولی و مصنوعات	۷۲	۳۳۱۴ ٪۳.۵	رنگ ها	۳۲	۹
۸۹۰۶۵۸	لکوموتیو های راهآهن یا تراموای	۸۶	۲۶۴۳ ٪۲.۸	چهار گوش و لوح برای فرش یا روکش	۶۹	۱۰

۷۸۵۸۳۹	نشیمن ها (مبل ها)	۹۴	۱۶۴۶ ٪۱.۷	سیب زمینی	۰۷	۱۱
۶۸۲۲۰۵	وسایل نقلیه هوایی	۸۸	۱۴۳۸ ٪۱.۵	لوله و شیلنگ از کائوچو	۴۰	۱۲

رقبای ایران در بخش های صادراتی به کشور قزاقستان

سایر میوه های سخت پوست	فصل ۰۸
ازبکستان - چین - ایران - تاجیکستان - هلند	رقبا
سوم	رتبه ایران
سیمان هیدرولیک	فصل ۲۵
روسیه - ازبکستان - چین - آلمان - آمریکا	رقبا
دوم	رتبه ایران
پلیمرهای اتیلن	فصل ۳۹
روسیه - چین - کره - ترکیه - آلمان	رقبا
شانزدهم	رتبه ایران
ماشین آلات و دستگاهها(جداسازی	فصل ۸۴
چین - روسیه - آلمان - آمریکا - ایتالیا	رقبا
چهل و ششم	رتبه ایران
ظروف شیشه ای	فصل ۷۰
روسیه - چین - قرقیزستان - ترکیه - ازبکستان	رقبا
هفتم	رتبه ایران
سنگ تراش پذیر	فصل ۶۸
روسیه - چین - ترکیه - قرقیزستان - ایتالیا	رقبا
دهم	رتبه ایران
اسکلت فلزی و اجزاء	فصل ۷۳
روسیه - چین - اوکراین - آلمان - ایتالیا	رقبا

رتبه ایران	سی و چهارم
فصل ۳۴	مواد آلی نانسئوا کتیف (غیر از صابون)
رقبا	روسیه - ترکیه - اوکراین - چین - آلمان
رتبه ایران	دوازدهم

رقبای ایران در بخش های صادراتی به کشور قزاقستان

فصل ۳۲	رنگ ها
رقبا	روسیه - هلند - چین - آلمان - فنلاند
رتبه ایران	یازدهم
فصل ۶۹	چهار گوش و لوح برای فرش یا روکش
رقبا	روسیه - چین - اوکراین - آلمان - ازبکستان
رتبه ایران	چهاردهم
فصل ۰۷	سیب زمینی
رقبا	ازبکستان - چین - قزاقستان - تاجیکستان - روسیه
رتبه ایران	دهم
فصل ۴۰	لوله و شیلنگ از کائوچو
رقبا	روسیه - چین - بلاروس - ژاپن - اوکراین
رتبه ایران	بیست و ششم

راهکارهای پیشنهادی جهت توسعه ورود کالاهای ایران به کشور قزاقستان

هرچند ایران شریک استراتژیک قزاقستان محسوب نمی‌شود، اما دارای نقاط مشترک تاریخی، فرهنگی و ملی بسیار نزدیکی می‌باشند، دو کشور طی سال‌های اخیر بر ضرورت توسعه همکاری‌های دوجانبه در زمینه‌های مختلف تأکید کرده و گام‌های عملی زیادی نیز در این زمینه برداشته‌اند.

با ایجاد بعضی از زیرساخت‌ها از سوی بخش خصوصی ایران و با حمایت دولت جمهوری اسلامی ایران و با اصلاح شیوه‌های تجارت، بازرگانان و تجار ایرانی با کشور قزاقستان می‌توان میزان صادرات به کشور قزاقستان را از میزان صادرات فعلی افزایش داد.

البته توسعه روابط سیاسی دو کشور در رسیدن به چنین هدفی بسیار تاثیرگذار خواهد بود. سایر راهکارهای مهم عبارتند از:

- ۱- ایجاد شبکه‌های توزیع کالای ایرانی در کشور قزاقستان
- ۲- اتصال بازرگانان ایرانی به شبکه‌های موجود توزیع در کشور قزاقستان
- ۳- برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی-کالاهای ایرانی در بخش‌های کشاورزی و مواد غذایی، شیمیایی، پتروشیمی، سلولزی، صنعت و نساجی با مجوز فروش (حداقل ۴ نمایشگاه در سال)
- ۴- اعطای نمایندگی فروش و پخش کالاهای ایرانی از سوی تولیدکنندگان ایرانی به بازرگانان قزاقستان و ایجاد شبکه‌های خدمات پس از فروش جهت نیل به این هدف می‌توان:

الف) هیات های توانمند از تولیدکنندگان ایرانی به کشور قزاقستان اعزام شوند.

ب) پذیرش هیات هایی از بازرگانان توانمند قزاقستانی در طول سال جهت بازدید از کارخانجات ایرانی و رسیدن به

توافق جهت اخذ نمایندگی پخش و فروش تولیدات آن کارخانجات در کشور قزاقستان

۵- رفع موانع تعرفه ای و غیر تعرفه ای

۶- ایجاد شرکت های مشترک (Joint Venture) جهت انجام همکاریهای مشترک در قزاقستان و ایران

۷- ایجاد و تجهیز زیرساخت ها در مبادی ورود و خروج کالا

۸- تسریع در امور گمرکی برای تسهیل و ورود کالاها

۹- تشکیل کنسرسیوم های صادراتی جهت حضور پایدار در بازار قزاقستان

۱۰- برند سازی محصولات ایرانی

به قزاقستان چه صادر کنیم؟

کالاهایی را که طی سال ۹۳ به کشور قزاقستان صادر کرده ایم :

- انواع پسته (با پوست و بدون پوست)

- سیمان سفید

- انگور خشک کرده

- خرما

- پلی اتیلن گرید با دی

- رنگهای ورنی

- اسکلت و قطعات از چدن ، آهن یا فولاد

- سنگ مرمر

- سیب زمینی

- رنگها و پوشش های ساختمانی

- صابون رختشویی

- ظروف شیشه ای

- ماشینهای ساییدن یا خرد کردن سنگ معدن

- مصنوعات از مواد پلاستیکی

- گوجه فرنگی

- تجهیزات برای چوب بست زدن از آهن چدن و فولاد

همانگونه که در صفحات پیش بیان شد بدلیل نقاط مشترک تاریخی، فرهنگی و ملی بسیار نزدیک و با توجه به عدم دسترسی مستقیم قزاقستان به آب های آزاد و واقع شدن ایران در مسیر حمل و نقل جنوبی این کشور می توان با استفاده از راهکارهای ارائه شده صادرات کالاهایی را که تا به حال به آن کشور صادر نکرده ایم و یا اینکه به میزان ناچیز و اندکی صادر نموده ایم را توسعه بخشیم لیکن پتانسیل های بسیار زیادی جهت صادرات آن کالاها داریم مثل :

(۱) فصل ۸۴ (ماشین آلات و وسایل مکانیکی): کشور قزاقستان سالانه به میزان ۶۸۰۶ میلیون دلار واردات ماشین آلات

و وسایل مکانیکی را از جهان دارد و رقم صادرات در این فصل ۵۲۸۸ هزار دلار میباشد که بسار ناچیز است. تولید

کنندگان ایرانی می توانند با اتخاذ سیاستهای اصولی تجاری و بهینه سازی روش های بازاریابی درصد بالایی از واردات

فصل ۸۴ کشور قزاقستان را از آن خود کنند.

۲) فصل ۳۹ (پلاستیک و اجزاء ساخته شده از آن): کشور قزاقستان سا لیانه حدود ۱۴۸۲ میلیون دلار انواع پلاستیک را

از جهان وارد مینماید . با توجه به توانمندی های کشور در بخش پلاستیک و محصولات پلاستیکی ، میتوانیم بخش زیادی از اقلام فصل ۳۹ را وارد نماییم .

۳) فصل ۹۴ (نشیمین ها): کشور قزاقستان در سال ۲۰۱۴ حدود ۷۸۵ میلیون دلار انواع نشیمین ها را از سراسر جهان وارد

کرده است که با توجه به پتانسیل بالای تولیدی ایران در این زمینه وبا اتخاذ سیاست های اصولی و ایجاد مدیریت متمرکز صادرات انواع مبلمان (نشیمین ها)، صادرکنندگان ایرانی قادر خواهند بود بخش اعظمی از نیازهای این بخش قزاقستان را تامین نمایند .

۴) فصل ۷۳ (مصنوعات از چدن ، آهن یا فولاد): کشور قزاقستان سالیانه حدود ۲۴۵۸ میلیون دلار واردات مصنوعات

از چدن ، آهن یا فولاد را از کشور های جهان دارد و رقم صادرات ایران به قزاقستان در فصل ۷۳ حدود ۳۸۰۱ هزار دلار بوده که بسیار ناچیز میباشد .